

перевагами дистанційного формату є наступні складові: залучення більшої кількості та різне місцеперебування учасників, простір для творчості, засоби виконання. Основним же недоліком є дотримання доброчесності та об'єктивність оцінювання.

Література

1. С.Н. Пышнев. 20-летний юбилей кафедры. Гуманитарный вестник НУК №13. Николаїв: НУК, 2020. С. 261-264.

REMOTE FORM OF DESIGN COMPETITIONS: ADVANTAGES AND DISADVANTAGES.

Danylchenko N.V., Instructor of the Department of Design,

email: nataliia.danylchenko@nuos.edu.ua

Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Ukraine, Mykolaiv.

Abstract. The importance of conducting design competitions for students of this specialty is substantiated. The advantages and disadvantages of conducting design competitions in a remote format during the war are considered. A form of holding similar events in the future is proposed.

Keywords: design, Olympiad, competition, remote form.

УДК 378.2:001.891

ПУБЛІКАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ PhD ЯК ОЦІНКА ЇХ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Костирко Т. М.

*кандидат наук із соціальних комунікацій, директор Наукової бібліотеки
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова,
Україна, Николаїв tamara.kostyrko@nuos.edu.ua*

Білоножко К. С.

*бібліотекар першої категорії Наукової бібліотеки Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова,
Україна, Николаїв
kateryna.bilonozhko@nuos.edu.ua*

Анотація. У доповіді представлені результати другого етапу моніторингу публікаційної активності здобувачів наукових ступенів PhD у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова на основі даних наукометричних БД Scopus і Web of Science, спрямованого на оцінювання результатів їхньої наукової діяльності. Розглянуто пріоритетні завдання НБ НУК щодо підвищення публікаційної активності здобувачів наукового ступеня PhD, а саме: сприяння формуванню знань і навичок щодо роботи з науковою інформацією, оволодіння стратегіями пошуку наукової літератури та інформації загалом, набуття компетентностей, достатніх для представлення наукових результатів у публікаціях, що входять до наукометричних баз даних. Оприлюднення результатів дослідження спрямоване на підвищення публікаційної активності здобувачів наукових ступенів.

Ключові слова: публікаційна активність, наукометричні бази даних, Scopus, Web of Science, здобувачі наукового ступеня PhD, НБ НУК.

Вступ

Останнім часом публікаційна активність закладів вищої освіти розглядається як об'єкт оцінювання їх наукової діяльності.

Як відомо, наукова діяльність провадиться відповідно до законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, національних галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу» тощо.

Наслідком наукової діяльності є науковий результат, а саме: нове наукове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях інформації. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проекту нормативно-правового акта, нормативного документа або науково-методичних документів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову, тощо (відповідно до ст. 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність») [4].

Науковий результат може бути оприлюднений як у вигляді окремого видання, так і як складова збірника або періодичного видання.

Закон України «Про видавничу справу» надає таке визначення видання: це твір (документ), що пройшов редакційно-видавниче опрацювання, виготовлений шляхом друкування, тиснення або іншим способом, містить інформацію, призначену для поширення, і відповідає вимогам національних стандартів, інших нормативних документів з питань видавничого оформлення, поліграфічного і технічного виконання [1].

У Законі України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (ст. 1) також надається визначення наукового видання, під яким розуміється: твір (узагальнююча наукова праця, монографія, збірник наукових праць, збірник документів і матеріалів, тези та матеріали наукових конференцій, автореферат дисертації, препринт, словник, енциклопедія, науковий довідник або покажчик, наукове періодичне видання тощо) наукового характеру, що пройшов процедуру наукового рецензування та затвердження до друку вченою (науковою, науково-технічною, технічною) радою наукової установи або вищого навчального закладу, містить інформацію про результати наукової, науково-технічної, науково-педагогічної, науково-організаційної діяльності, теоретичних чи експериментальних досліджень (науково-дослідне видання); підготовлені науковцями до публікації тексти пам'яток культури, історичних документів чи літературних текстів (археографічне або джерелознавче видання); науково систематизовані дані чи матеріали, що відображають історію науки та сучасний стан наукового знання (науково-довідкове або науково-інформаційне видання), призначені для поширення, відповідають вимогам національних стандартів, інших нормативних документів з питань видавничого оформлення, поліграфічного і технічного виконання [2].

Основна частина

Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 затверджено Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти. Наукова установа про присудження ступеня доктора філософії чітко регламентує вимоги щодо висвітлення основних наукових результатів дисертацій здобувачами.

У п. 8 Постанови йдеться про те, що Наукові результати дисертації повинні бути висвітлені не менше ніж у трьох наукових публікаціях здобувача, до яких зараховуються:

1) статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України. Якщо число співавторів у такій статті (разом із здобувачем) становить більше двох осіб, така стаття прирівнюється до 0,5 публікації (крім публікацій, визначених підпунктом 2 цього пункту);

2) статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором);

3) не більше одного патенту на винахід, що пройшов кваліфікаційну експертизу та безпосередньо стосується наукових результатів дисертації, що прирівнюється до однієї наукової публікації;

4) одноосібні монографії, що рекомендовані до друку вченими радами закладів та пройшли рецензування, крім одноосібних монографій, виданих у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором. До одноосібних монографій прирівнюються одноосібні розділи у колективних монографіях за тих же умов [2].

Стаття у виданні, віднесеному до першого–третього кuartилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, чи одноосібна монографія, що відповідає зазначеним вимогам, прирівнюється до двох наукових публікацій.

Належність наукового видання до першого–третього кuartилів (Q1-Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports визначається згідно з рейтингом у році, в якому опублікована відповідна публікація здобувача або у разі, коли рейтинг за відповідний рік не опублікований на дату утворення разової ради, згідно з останнім опублікованим рейтингом.

В п. 9 наголошено, що статті, опубліковані після набрання чинності цим Порядком, зараховуються за темою дисертації лише за наявності у них активного ідентифікатора DOI (Digital Object Identifier), крім публікацій, що містять інформацію, віднесу до державної таємниці, або інформацію для службового користування.

Фахівці Наукової бібліотеки Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (НБ НУК) протягом останнього десятиліття впроваджують в свою діяльність заходи, щодо сприяння публікаційній активності науковців НУК, зокрема і здобувачів наукового ступеня PhD (табл. 1).

Одним із пріоритетних завдань НБ НУК щодо підвищення публікаційної активності здобувачів ступеня PhD є сприяння формуванню знань і навичок щодо роботи з науковою інформацією, оволодіння стратегіями пошуку наукової літератури та інформації загалом; оволодіння глибокими професійними знаннями щодо підготовки наукових публікацій; набуття компетентностей, достатніх для представлення наукових результатів у публікаціях, що входять до наукометричних баз; опанування універсальних навичок оформлення наукової публікації згідно з вимогами видань, що входять до наукометричних баз.

Сервіси, які надає НБ з цього напрямку, це: доступ до Scopus та Web of Science та робота з системами; реєстрація та супровід авторських профілів (ORCID, Web of Science, Scopus, Google Scholar; розміщення академічних документів в електронному репозитарії НУК; навчання академічним навичкам (інформаційна грамотність та грамотність при роботі з даними, академічна доброчесність); експертний аналіз наукових видань для публікацій, інформація про кuartилі видань, формування стратегії публікацій; методична допомога при виконанні формальних вимог до наукових публікацій (зокрема, оформлення references); комплексна підтримка з організації представлення автора в інформаційних системах (авторські профілі та ідентифікатори); моніторинг відомостей про авторів та публікації на основі авторських профілів; популяризація та сприяння дотриманню принципів академічної доброчесності та етики наукових публікацій (проведення лекцій і презентацій з академічної доброчесності).

Таблиця 1. Публікаційна активність здобувачів PhD в Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова за період 2022–2023 рр.

№	Структурний підрозділ НУК ім. адм. Макарова	Всього		Фахові статті		ORCID		БД Scopus								БД Web of Science																					
								Scopus ID		h-індекс		К-ть док-в		Q видання		К-ть Цитувань		Researcher ID /Publons		h-Індексе		К-ть док-в		Q видання		К-ть цитувань											
								2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023										
1.	КННІ	A*	4	5	4	5	1	-	-	-	-	-	-	1	-	Q3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	МННІ	A	8	4	3	3	-	-	-	-	-	-	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	ННІАЕ	A	3	11	2	9	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	ФЕМ	A	19	2	16	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	ННІКНУП	A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Всього по НУК ім. адм. Макарова		A	34	22	25	19	-	-	-	-	-	-	-	6	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

A* аспіранти, здобувачі наукових ступенів кандидата наук, PhD

В 2021 р. НБ НУК провів перший етап моніторингу публікаційної активності здобувачів наукових ступенів доктора, кандидата наук, PhD в НУК ім. адм. Макарова на основі даних наукометричних БД Scopus і Web of Science, спрямованого на оцінювання результатів їхньої наукової діяльності.

Другий етап дослідження спрямований на оцінку публікаційної активності здобувачів наукового ступеня PhD.

Метою моніторингу є кількісний і якісний аналіз публікаційної активності здобувачів до захисту дисертації на основі даних наукометричних БД Scopus і Web of Science. В якості критеріїв для оцінки результатів наукових досліджень було використано такі бібліометричні показники, як кількість публікацій і їх цитованість, індекс Хірша, імпаکت-фактор наукового журналу, в якому опублікована публікація, а також наявність профілів автора в БД Scopus (Scopus ID) і Web of Science (Researcher ID/Publons) [5].

Також проаналізована наявність у здобувачів ORCID ID – унікального коду, який присвоюється автору для однозначної ідентифікації його творів і результатів публікаційної та наукової діяльності. ORCID використовується для ідентифікації авторів в міжнародних базах даних наукових публікацій (передусім в БД Scopus і Web of Science). Наявність публічного профілю в ORCID є важливим фактором представленості автора в інформаційному середовищі світової наукової спільноти і, таким чином, непрямим фактором підвищення цитованості автора [3].

Висновки. Проведений аналіз дозволяє оцінити кількісні та якісні параметри публікаційної активності здобувачів в НУК ім. адм. Макарова і зробити наступні висновки:

1. Протягом 2020–2023 рр. спостерігається незначне зростання кількості публікацій здобувачів у наукометричних БД Scopus і Web of Science, кількості їх цитувань.

2. Публікаційну активність здобувачів ступеню PhD необхідно активізувати найближчим часом.

3. Проаналізовані показники свідчать про досить низьку публікаційну активність здобувачів наукового ступенів PhD, особливо на першому та другому роках навчання.

4. Всі науковці НУК, зокрема і аспіранти, повинні дотримуватись Наказу НУК ім. адм. Макарова № 233 від 23.10.2019 «Про підвищення публікаційної активності науковців НУК», який наголошує про обов'язковість створення та підтримки в актуальному стані власних профілів (ідентифікаторів автора) в Google Академії, ORCID, ResearcherID.

Джерела

1. Про видавничу справу : Закон України від 05.06.1997 № 318/97-ВР [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 32, ст. 206. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/318/97-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 3, ст. 25. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

3. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 [Електронний ресурс]. – Київ, 2022. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>

4. Козьменко, С. Публікаційна активність як об'єкт оцінювання діяльності закладів вищої освіти і наукових установ (огляд нормативно-законодавчої бази України) [Електронний ресурс] / С. Козьменко, Л. Остапенко. – 2019. – January 16. – Режим доступу : <https://jicindex.com/news/news/42-174>

5. Костирко, Т. М. Моніторинг публікаційної активності здобувачів наукових ступенів доктора, кандидата наук, PhD в НУК ім. адм. Макарова / Т. М. Костирко, Т. Д. Корольова // Матеріали XII міжнар. наук.-техн. конф. «Інновації в суднобудуванні та океанотехніці». – Миколаїв : НУК, 2021. – С. 542–546. <http://eir.nuos.edu.ua/bitstreams/ac298831-4193-4f40-878e-83bd270715c9/download>

Publication activity of PhD degree holders as an assessment of their scientific activity

Kostyrko T. M., Bilonozko K. S.

Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Scientific Library

Abstract. The report presents the results of the second stage of monitoring the publication activity of PhD degree holders at the Admiral Makarov National Shipbuilding University based on data from the Scopus and Web of Science scientometric databases, aimed at evaluating the results of their scientific activity. The priority tasks of the National Academy of Sciences of the National Academy of Sciences in terms of increasing the publishing activity of PhD degree holders were considered, namely: promoting the formation of knowledge and skills in working with scientific information, mastering strategies for searching scientific literature and information in general, acquiring competencies sufficient for presenting scientific results in publications that included in scientometric databases. The publication of the research results is aimed at increasing the publication activity of those obtaining scientific degrees.

Keywords: publication activity, scientometric databases, Scopus, Web of Science, PhD degree holders, Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Scientific Library.

УДК: 378.662.147:53

**ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ДО ОН-ЛАЙН НАВЧАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМ
ТЕХНОЛОГІЯМ ТА ПРИРОДНИЧИМ ДИСЦИПЛІНАМ
У ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ****Дудченко О.М.¹**

*кандидат технічних наук, професор НУК
заступник директора з навчальної роботи ХННІ НУК
kbnuos@nuos.edu.ua*

Літвінова М.Б.²

*доктор пед. наук, кандидат фіз-мат наук, професор
maruна.litvinova@nuos.edu.ua*

Штанько О.Д.³

*кандидат фіз-мат наук, доцент
oleksandr.shtanko@nuos.edu.ua*

*^{1,2,3} кафедра інформаційних технологій та фіз-мат дисциплін ХННІ НУК,
м. Миколаїв, Україна*

Анотація. Проведено практичне дослідження ефективності інтегрованого дистанційного навчання інформаційним технологіям і природничим дисциплінам у технічному університеті. Розглянуто ефективність застосування та поєднання різних методів проведення занять і запропоновані нові навчальні технології, що дозволяють покращити загальний рівень викладання інформаційних технологій та природничих дисциплін і розширити загальноосвітню базу студентів.

Ключові слова: інформаційні технології, он-лайн навчання, природничі дисципліни, інтегрований підхід

Для покращення якості викладання дисциплін під час дистанційного навчання в технічному університеті за умов військового стану, епідемії, тощо необхідно розробляти та апробувати нові, більш ефективні підходи до викладацької діяльності. Відповідні запити до покращення освітнього рівня в Україні були представлені в Інформаційно-аналітичному збірнику «Освіта України в умовах воєнного стану», виданому в 2022 році МОН України та Інститутом